

[CONSTANTIJN HUYGENS (DEN HAAG)]
AAN BÉATRIX DE CUSANCE [ANTWERPEN]
21 AUGUSTUS 1655
5425

Samenvatting: Huygens verontschuldigt zich uitgebreid voor de nog niet nagekomen belofte Béatrix de Cusance enkele van zijn composities toe te zenden. Huygens vraagt in ruil haar portret te mogen ontvangen. Ook van Béatrix' zuster Marie-Henriette zou hij graag een portret ontvangen voordat ze in het huwelijk treedt.

Primaire bron: Den Haag, Kon. Bibl., Hs. KA XLIX, dl. 2, p. 646: afschrift (Constantijn Huygens jr.).

Vroegere uitgaven: Worp 5, nr. 5425, p. 342: samenvatting.

— Huysman 2006, II, pp. 31-32: volledig.

— Huysman & Rasch 2009, nr. 29, pp. 261-262: volledig (Nederlandse vertaling pp. 123-124).

Namen: Marie-Henriette de Cusance; John Payne.

Glossarium: composition (compositie); tablature (tabulatuur).

Transcriptie

Copie.

¹À Madame la Duchesse de Lorraine.
21 Aoust 1655.

Madame,

Je m'acquitte plus tard que je ne devois du commandement que Vostre Altesse eut la bonté de me faire il y a près d'un mois, parce qu'après avoir encor mis quelques sepmaines à ce voyage, j'ay esté obligé à mon retour de mettre en tablature la pluspart de ces compositions que Vostre Altesse avoit agréées, m'en estant jusqu'à présent fié à ma mémoire. Ces petits divertissements, Madame, sont traversez d'occupations souvent plus sérieuses, comme Vostre Altesse sçait qu'il en prend à ceux qui de quelque temps n'ont mis le nez au cabinet, et après tout, le copiste dont je accoustume d'employer la belle main à faire un peu paroistre mes productions, qui ont fort besoin de ce lustre, s'est trouvé hors d'icy et n'y a que deux jours que je commence à jouir de son assistance. Vostre Altesse me fera justice, s'il luy plaist, de recevoir ces excuses pour aussi légitimes qu'elles le sont, et de croire que chose du monde n'est capable de me faire rallentir dans la prompte obéissance que j'ay vouée à tout ce qui part de ses ordres et regarde en aucune sorte le bien de son service ou de sa satisfaction. Je souhaite, Madame, que Vostre Altesse puisse continuer d'en trouver en ces petits avortons d'une teste mal timbrée. Il n'en va pas tousjours ainsy, quand on prend la peine d'examiner à loisir les choses qui d'abord ont semblé avoir d'aggréement. Je m'en rapporte au succès, et me contente de la gloire d'avoir obéi.

Si Vostre Altesse persiste dans la volonté de m'accorder celle de posséder sa belle image dans ma galerie, où toute autre beauté luy fera homage, ce sera une faveur que je mettray peine à reconnoistre tous les jours de ma vie et qui, s'il est possible, me rendra plus que je ne le suis, qui est au delà de tout ce que personne du monde le puisse estre,

Madame,

de Vostre Altesse
[etc.].

Si Mademoiselle de Beauvais, qui j'honore d'une si profonde vénération, avoit la bonté de me gratifier de la mesme grace que je demande à Vostre Altesse, avant que le petit oyseau s'envole, elle ne sçauroit que s'en trouver

---

1. Naam geadresseerde en datum autograaf.

plus heureuse en son mariage, par l'infinité de bons souhaits dont je l'accompagnerois, et dont je ne laisse pas sans cela de luy en départir en pleine abondance.

Vertaling

Aan mevrouw van Lotharingen.
21 augustus 1655.

Mevrouw,

Later dan zou moeten kwijt ik mij van de opdracht die u zo goed was mij bijna een maand ²geleden te verstrekken, omdat ik, na nog enige weken aan die reis te hebben besteed, bij mijn terugkeer verplicht was het merendeel van de composities, die u wilde ontvangen, op te schrijven, waar ik mij tot heden op mijn geheugen had verlaten. Deze kleine genoegens, mevrouw, worden door dikwijls ernstiger bezigheden gehinderd, zoals u weet dat het diegenen overkomt, die zich enige tijd niet met hun zaken hebben bemoeid. Bovendien was de ³kopiist afwezig, die ik pleeg te gebruiken voor het netschrijven, teneinde mijn voortbrengselen het beetje aanzien te geven dat zij zo zeer behoeven, en eerst sedert twee dagen profiteer ik weer van zijn hulp. U zult mij recht doen door, alstublieft, deze verontschuldigungen als zo gewettigd te aanvaarden als ze zijn, en te geloven dat niets ter wereld in staat is iets af te doen aan de onmiddellijke gehoorzaamheid die ik altijd aan al uw opdrachten heb bewezen, en die op enige wijze het welslagen van mijn diensten jegens u en uw voldoening betreft. Ik wens, mevrouw, dat u deze gevoelens zult blijven vinden in deze kleine misbaksels van een slecht gestemd hoofd. Dat is niet altijd zo, wanneer men de moeite neemt op zijn gemak de zaken te bekijken die aanvankelijk aantrekkelijk leken te zijn. Ik vertrouw op het succes en ben tevreden met de eer u te hebben gehoorzaamd.

Als u volhardt in uw wens mij de eer te gunnen van het bezit van uw fraaie beeltenis voor mijn verzameling, waar iedere andere schoonheid aan haar eerbied zal betuigen, zal dit een gunst zijn die ik elke dag van mijn leven zal waarderen en die, zo mogelijk, mij zal maken, meer nog dan ik het reeds ben, en meer dan wie ook ter wereld maar kan zijn,

mevrouw,

uw [enz.]

Als ⁴mevrouw Belvoir, voor wie ik een zo diepe verering voel, de goedheid zou hebben mij met dezelfde genade te begunstigen als die ik van u vraag, voordat het vogeltje gevlogen is, zou zij zich alleen maar gelukkiger kunnen voelen in haar huwelijk, door de ontelbare goede wensen waarmee ik haar zou doen vergezellen, en waarmee ik niet nalaat haar [ook] zonder ⁵dat in grote overvloed te begiftigen.

---

2. Huygens had Béatrix de Cusance op 19 juli 1655 in Brussel bezocht.

3. Vermoedelijke John Payne.

4. Het gaat om Marie-Henriette de Cusance (1624-1700), barones van Belvoir, de jongste zuster van Béatrix, die op 2 september 1655 huwde met Ferdinand-François-Just de la Rye de la Palud, markies van Varambon. Beauvais is een schrijfwijze voor Belvoir. De echtgenoot overleed reeds in 1657.

5. D.w.z. die genade, ofwel een portret van haar.